

**CURS ACADÈMIC: 2006-2007**

**LLICENCIATURA:**

**CURS:**

**Codi: 28873**

**Assignatura: Numismàtica Antiga**

**Tipus d'assignatura:**

**Nº de crèdits: 6**

**Professorat: Marta Campo, grup 1, en català**

**Quatrimestre: 2on**

**OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA:**

Donar a conèixer els conceptes bàsics i l'evolució de la història monetària des dels seus inicis fins al baix Imperi. A més, aprendre a documentar les diferents emissions de monedes gregues, semites, romanes i hispàniques, a més de les troballes monetàries.

**TEMARI:**

**1. Concepte i metodologia**

- **La moneda: definició, el dret d'encunyar, llei i pes, tipologia, fabricació.**
- **Emissió i circulació.**
- Objectes paramonetals.
- Relacions amb d'altres disciplines.
- Descripció i classificació de monedes.

**2. La moneda grega i semita**

- **La moneda grega: conceptes generals i evolució.**
- **Els períodes arcaic, clàssic i hel·lenístic.**
- Les colònies d'*Emporion* i *Rhode*.
- Concepte i funció de la moneda a les *poleis* gregues
- Les encunyacions semites de Fenícia i Cartago.

**3. La moneda de la República romana**

- Els inicis: la tradició indígena i la influència de la Magna Grècia.
- Les reformes de la Segona Guerra Púnica: el denari i el victoriat.
- Evolució durant el segle II i les emissions militars del I a.C.
- Les emissions durant els Triumvirats.

#### **4. La moneda a la Península Ibèrica**

- Els grecs i la introducció de la moneda.
- El segle III fins el 237: emissions gregues i semites.
- La Segona Guerra Púnica: cap una nova política monetària.
- Hispània *post c.* 195 a.C.: la *Citerior* i la *Ulterior*.

#### **5. La moneda de l'Imperi romà**

- Les encunyacions provincials: el cas d'Hispània.
- Les emissions imperials: característiques general
- Evolució de la moneda imperial romana: els segles I i II, la crisi del segle III, el baix Imperi.

#### **6. Troballes i circulació monetària**

- Qüestions de metodologia.
- Troballes aïllades a jaciments, els tresors, dispersió de les emissions d'una seca.
- **Usos no monetaris de la moneda: santuaris, necròpolis, amulets.**
- Usos monetaris d'objectes.

### **BIBLIOGRAFIA**

#### **Concepte, metodologia i obres generals**

GRIERSON, P., *Numismatics*, Oxford, 1974.

REBUFFAT, F., *La monnaie dans l'Antiquité*, París, 1996.

#### **La moneda grega i semita**

CAMPO, M., Concepte i funció de la moneda a les ciutats gregues. Reflexions entorn d'*Emporion* i *Rhode* (segles V-III aC), *Moneda i vida urbana, V Curs d'Història monetària d'Hispània*, (Barcelona, 2001), pp. 9-27.

JENKINS, G. K., *Carthaginian gold and electrum Coins*, Londres, 1963.

KRAAY, C. M., *Archaic and Classical Greek Coins*, Londres, 1976.

NICOLET-PIERRE, H., *Numismatique grecque*, París, 2002.

*Numismática hispano-púnica. Estado actual de la investigación, VII Jornadas de Arqueología Fenicio-púnica, Trabajos del Museo Arqueológico de Ibiza*, 31, 1993.

#### **La moneda de la República romana**

BURNETT, A., *Coinage in the Roman World*, Londres, 1987.

CRAWFORD, M. H., *Roman Republican Coinage*, Cambridge, 1974.

CRAWFORD, M. H., *Coinage and money under the Roman Republic*, Londres, 1985.

ZEHNACKER, H., *Moneta. Recherches sur l'organisation et l'art des émissions monétaires de la République romaine (289-31 J.-C.)*, Roma, 1973.

### **La moneda a la Península Ibèrica: emissió i circulació**

*I-VIII Curs d'Història monetària d'Hispania*, Barcelona, 1997-2004.

ALFARO ASINS, C., AREVALO GONZALEZ, A., CAMPO DIAZ, M., CHAVES TRISTAN, F., DOMINGUEZ ARRANZ, A., RIPOLLES ALEGRE, P.P., *Historia monetaria de Hispania antigua*, Madrid, 1997.

BLÁZQUEZ CERRATO, C., *Circulación monetaria en el área occidental de la península ibérica. La moneda en torno al "Camino de la Plata*, *Archéologie et histoire romaine*, 6, 2002.

BOST, J.-P.; CHAVES, F.; DEPEYROT, G.; HIERNARD, J.; RICHARD, J.-C., *Belo IV. Les monnaies*, Madrid, 1987.

CENTENO, R.M.S., *Circulação monetária no noroeste de Hispânia até 192*, Porto, 1987.

CHAVES TRISTÁN, F., *Los tesoros en el sur de Hispania. Conjuntos de denarios y objetos de plata durante los siglos II y I aC*, (Sevilla, 1996).

GARCÍA-BELLIDO, M. P., BLÁZQUEZ, C., *Diccionario de cecas y pueblos hispánicos, con una Introducción a la Numismática antigua de la Península Ibérica*, 2 vols., Madrid, 2001.

PEREIRA, I., BOST, J.-P., HIERNARD, J., *Fouilles de Conimbriga III. Les monnaies*, Paris, 1974.

RIPOLLES ALEGRE, P.P., *La circulación monetaria en la Tarraconense Mediterránea*, València, 1982.

VILLARONGA, L., *Corpus nummum Hispaniae ante Augusti aetatem*, Madrid, 1994.

### **La moneda provincial i imperial romana**

AMANDRY, M., BURNETT, A. RIPOLLES, P.P., *Roman Provincial Coinage*, Paris-Londres, 1992

CARSON; R.A.G., *Coins of the Roman Empire*, Cambridge, 1990.

*Roman Imperial Coinage*, 9 vols., Londres, 1923-1981.

**METODOLOGIA DOCENT:**

**TEORIA**

Exposició en cada classe d'un tema

**PRÀCTIQUES:**

La segona part de cada classe es fan pràctiques de documentació de monedes. A més, es fa una sessió es fa al Gabinet Numismàtic de Catalunya.

**SISTEMA D'AVUACIÓ:**

**Examen escrit al final del curs, amb una part teòrica i una de pràctica.**

Data, 6 de juny de 2006

Signatura del Cap del Departament